

Spis treści

Wstęp	11
--------------------	-----------

Rozdział 1

Wprowadzenie w problematykę hotelarstwa	13
1.1. Definicja zakładu hotelarskiego i jego usług	13
1.2. Niektóre pojęcia związane z hotelarstwem	15
1.3. Najważniejsze mierniki charakteryzujące hotelarstwo i jego usługi	19
1.3.1. Mierniki wielkości bazy usługowej	19
1.3.2. Mierniki usług hotelarskich	21
1.4. Najważniejsze cechy usługi hotelarskiej	24
1.5. Rozwój i wielkość bazy usługowej hotelarstwa	27

Rozdział 2

Usługa hotelarska jako produkt	34
2.1. Istota usługi hotelarskiej jako produktu	34
2.2. Potrzeby człowieka a usługi hotelarskie	36
2.3. Niektóre elementy produktu a zaspokojenie potrzeb klienta	39
2.3.1. Potrzeba zamieszkania	40
2.3.2. Potrzeba posiłku	40
2.3.3. Potrzeba bezpieczeństwa	41

2.3.4. Potrzeba komunikacji	42
2.3.5. Potrzeba pracy.	43
2.3.6. Potrzeba rekreacji.	44
2.3.7. Potrzeba rozrywki.	45
2.3.8. Potrzeby podróżnych niepełnosprawnych	46
2.3.9. Potrzeba opieki nad dziećmi	47
2.3.10. Uwarunkowania elastyczności oferty.	48
2.3.11. Potrzeby wyższego rządu.	49
2.4. Użyteczność usługi hotelarskiej	51
2.4.1. Pojęcie nowego produktu.	52
2.4.2. Cykl życia produktu i jego przedłużanie.	54
2.4.3. Zmiany warunków zamieszkania a rozwój usług hotelarskich	56
2.4.4. Postęp techniczno-ekonomiczny.	58
2.5. Segmentacja rynku	61
2.6. Niektóre kierunki rozwoju usług hotelarskich	69
2.6.1. Aktywny wypoczynek	69
2.6.2. Wypoczynek na wsi	70
2.6.3. Komfort w wiejskim otoczeniu.	71
2.6.4. Hotele „trzeciego wieku”.	71
2.6.5. Hotelarstwo sanatoryjne.	72
2.6.6. Usługi hotelarskie jako działalność uzupełniająca.	72
2.6.7. Automatyzacja usług.	73
2.6.8. Outsourcing	73
2.6.9. Posiłki w systemie bufetu.	74
2.6.10. Businesswomen.	75
2.6.11. Statek i samolot	76
2.6.12. Hotel igloo.	76

Rozdział 3

Jakość usługi hotelarskiej	78
3.1. Marketingowe znaczenie opinii klienta	78
3.1.1. Zależność między jakością a popytem.	79
3.1.2. Przepływ informacji od klientów.	81
3.1.3. Skargi klientów jako źródło inspiracji	83
3.1.4. Ułatwienia w wyrażaniu opinii przez klienta.	84

3.1.5. Jakość — pojęcie subiektywne czy obiektywne.	88
3.1.6. Aspekty oceny jakości usług hotelarskich.	91
3.2. Jakość usług hotelarskich a kategoryzacja zakładów hotelarskich.	93
3.2.1. Kategoryzacja zakładów hotelarskich w Polsce.	93
3.2.2. Kategoryzacja zakładów hotelarskich we Francji.	98
3.2.3. Kategoryzacja zakładów hotelarskich w Niemczech.	99
3.2.4. Porównanie norm kategoryzacyjnych w niektórych krajach	101
3.2.5. Ocena kategoryzacji jako miernika jakości usług.....	104
3.3. Zarządzanie przez jakość (TQM).	105
3.3.1. Znaczenie klienta w systemie jakości.	105
3.3.2. Proces tworzenia jakości i jego ocena.....	107
3.4. Jakość usług hotelarskich a normy ISO serii 9000.	110
3.4.1. Jakość według norm ISO.	110
3.4.2. Cechy usługi i cechy procesów usługi.	111
3.4.3. Aspekty systemu jakości.	112
3.4.4. Elementy operacyjne systemu jakości.	115
3.4.5. Normy ISO a hotelarstwo.	116
3.5. Systemy jakości usług w niektórych łańcuchach hoteli	117
3.5.1. System jakości w hotelarstwie grupy Accor.	118
3.5.2. Audyty jakości usług w łańcuchach hoteli.	120
3.6. Inne systemy oceny jakości usług hotelarskich.	122
3.6.1. Rekomendacja zakładów przez Polskie Zrzeszenie Hoteli	123
3.6.2. Konkurs „Złoty Klucz”.	124
3.6.3. Inne konkursy.	125
3.6.4. Porównanie różnych systemów oceny jakości usług hotelarskich.	126
3.6.5. Jakość usług hotelarskich jako pojęcie obiektywne.	128
3.7. Zakłócenia jakości usług hotelarskich i sposoby przeciwdziałania	130
3.7.1. Zakłócenia jakości usług hotelarskich.....	130
3.7.2. Przeciwdziałanie obniżce jakości usług hotelarskich. . . .	132
3.7.3. Przeciwdziałanie przejściowemu obniżeniu jakości usług hotelarskich.	134
3.7.4. Załatwianie reklamacji.	135

3.8. Ekonomiczne aspekty jakości usług hotelarskich	137
3.8.1. Jakość usług hotelarskich a koszty z tytułu amortyzacji... 138	
3.8.2. Jakość usług hotelarskich a koszty osobowe	140
3.8.3. Jakość usług hotelarskich a koszty materiałów i surowców 143	
3.8.4. Jakość usług hotelarskich a koszty remontów i wyposażenia 145	
3.8.5. Jakość usług hotelarskich a usługi obce.	146

Rozdział 4

Ceny w hotelarstwie	150
4.1. Uwagi wstępne	150
4.2. Cena — nieodłączny element produktu.	151
4.3. Związek cen z różnymi parametrami ekonomicznymi	153
4.3.1. Cena a popyt	154
4.3.2. Cena a koszty.	159
4.3.3. Cena a działalność przedsiębiorstw konkurencyjnych	162
4.3.4. Cena a rynek pieniężny.	166
4.3.5. Cena a jakość usług. Ceny sprawiedliwe.....	167
4.4. Podwyżki cen	169
4.4.1. Nieuchronność podwyżek cen.	169
4.4.2. Wybór terminu podwyżki cen.	170
4.4.3. Wysokość podwyżek cen.	172
4.5. Obniżki cen.	174
4.5.1. Granica obniżek cen. Zagadnienie zmienności kosztów	174
4.5.2. Obniżki cen dla turystyki grupowej.	178
4.5.3. Pozasezonowe obniżki cen.	180
4.5.4. Obniżki cen w związku z pogorszeniem się jakości usług 185	
4.5.5. Zastosowanie strategii zróżnicowania cen do celów obniżki cen	191
4.6. Równowaga cen na rynku usług hotelarskich.	194
4.6.1. Cena równowagi	194
4.6.2. Równowaga cen wobec produktów konkurencyjnych	195
4.6.3. Równowaga cen wewnątrz przedsiębiorstwa hotelarskiego 196	
4.7. Ceny usług dodatkowych.	198
4.7.1. Uwagi wstępne.	198
4.7.2. Usługi uzupełniające.	199

4.7.3. Usługi fakultatywne	202
4.7.4. Usługi towarzyszące	204
4.8. Techniki tworzenia cen	205
4.8.1. Usługi hotelarskie a kosztowa kalkulacja cen.	206
4.8.2. Kalkulacja cen oparta na parametrach jakościowych	207
4.8.3. Kalkulacja cen w gastronomii	208
4.9. Inne zagadnienia związane z cenami.	210
4.9.1. Elastyczność polityki cen	210
4.9.2. Ekspozycja cen — cenniki, jadłospisy, oferty.	211

Rozdział 5

Promocja usług hotelarskich	216
5.1. Promocja jako strategia marketingowa	217
5.2. Funkcje i środki reklamy.	218
5.2.1. Funkcje reklamy.	219
5.2.2. Środki reklamy.	221
5.2.3. Adresaci reklamy.	235
5.2.4. Jak dotrzeć do potencjalnych klientów.	237
5.2.5. Pomysły reklamowe.	240
5.3. Public relations	243
5.4. Sponsoring	245
5.5. Sprzedaż osobista jako środek promocji	247
5.6. Telemarketing	248
5.7. Programy lojalnościowe.	249
5.8. Łańcuch hoteli jako forma promocji.	252
5.8.1. „Minotel”.	252
5.8.2. Inne rozwiązania	253
5.9. Inne formy promocji	254
5.10. Znak towarowy w hotelarstwie.	256
5.11. Planowanie działań promocyjnych.	257

Rozdział 6

Sprzedaż usług hotelarskich	263
6.1. Rynek usług hotelarskich	263
6.1.1. Charakterystyka nabywców.	263

6.1.2. Strategia dystrybucji	265
6.1.3. Jedność polityki handlowej przedsiębiorstwa hotelarskiego	268
6.2. Proces sprzedaży.	270
6.2.1. Znaczenie baz danych.	270
6.2.2. Rola personelu w sprzedaży usług hotelarskich.	272
6.2.3. Cechy sprzedawcy.	273
6.2.4. Efekt pierwszego wrażenia.	275
6.2.5. Rozmowa telefoniczna.	277
6.2.6. Znaczenie sprzedaży osobistej.	278
6.2.7. <i>Cross-selling</i>	280
6.3. Sprzedaż dla klientów indywidualnych.	281
6.3.1. Rezerwacja usług noclegowych.	282
6.3.2. Termin ważności rezerwacji.	283
6.3.3. Przedpłaty.	284
6.3.4. Zapłata z góry.	285
6.3.5. Ograniczenie kredytowania.	287
6.4. Sprzedaż dla biur podróży.	288
6.4.1. Współpraca z biurami podróży.	288
6.4.2. Umowa z biurem podróży.	290
6.4.3. Umowa alotmentu.	292
6.5. Sprzedaż usług obcych przez zakład hotelarski.	294

Rozdział 7

Marketing w przedsiębiorstwie hotelarskim.	297
7.1. Organizacja działań marketingowych.	297
7.2. Elementy planowania marketingowego.	299
7.2.1. Marketing-mix	300
7.2.2. Plan marketingowy.	302
7.3. Badania rynku.	305
7.3.1. Cel i organizacja badań rynku.	305
7.3.2. Badania klientów.	307
7.3.3. Badania ankietowe.	308
7.3.4. Badania konkurencji.	309

Literatura	312
-----------------------------	------------